

BESZÁMOLÓ

a Tari László Múzeum

2023. évi szakmai tevékenységéről

1. Személyi állomány:

Foglalkoztatotti létszám (2023. október 15-i állapot) 4,625 fő.

1 fő néprajzkutató muzeológus, intézményvezető-helyettes

1 fő régész muzeológus

1 fő takarító-teremőr

0,5 fő néprajzkutató muzeológus, régészeti asszisztens

0,5 fő műszaki rajzoló

0,625 fő történész muzeológus

Külső kiállítóhelyek:

0,5 fő tájházgondnok megbízási szerződéssel, április 1-től november 30-ig.

0,5 fő tájházgondnok megbízási szerződéssel, májustól 1-től október 15-ig.

0,5 fő Népek Háza Babamúzeum gondnok, határozott idejű szerződéssel 2024. december végéig.

0,5 fő Népek Háza Babamúzeum programszervező, megbízási szerződéssel, május 1-től október 15-ig

Személyi változások:

2023. február 1-jén állományba lépett Kovács Sándor történész, havi 20 órában.

2023. április 15-től állományba lépett Gyöngyössy Gézané tájházgondnok (0,5 fő)

2023. június 1-től Tóth Tímea Tamara múzeumi ügyintéző kilépett az állományból. (0 fő)

2023. június 1-től állományba lépett Novák Attila műszaki rajzoló (0,5 fő)

2023. június 1-től Borsódi Martin régész státusa teljes állásra bővült.

2023. július 1-től állományba lépett Kékegyi Dorottya néprajzkutató-régész (0,5 fő)

2023. október 15-től állományba lépett Tóth Tímea Tamara, a Babamúzeum programszervezője (0,5 fő)

2. Kiállítóhelyek látogatottsága:

Tájház (Gyökér utca 1.) látogatottsági adatok: május 1-i nyitással összesen **1206** fő.

Népek Háza Babamúzeum látogatottsági adatok: május 15. után: **619** fő.

3. Kiállítások

09.20 – 12.31. „Felgyő régésze, László Gyula” emlékkiállítás a Csemegi Károly Könyvtárban.

12. 08. Csongrád város 100 éve – történeti fotókiállítás

4. Rendezvények

Tudományos-ismeretterjesztő előadások:

2023. február 22. Gyöngyössy Orsolya: Igenanyám, igenapám. Öregszülők a régi nagycsaládban. Előadás a Művelődési Központ és Városi Galériában. Ismétlés: 03. 30.

2023. március 2. Bereczki Zsolt: Csongrád megye szerepe a magyarországi koponyatorzítás kutatásában.

2023. március 13. László Gyula napok, Felgyő. Nagyszülők, nagycsaládok (előadás az iskola tanulóinak)

2023. április 17. Csongrád város kulturális értékei. Előadás a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara felkérésére.

2023. április 28. Öregszülők a régi nagycsaládban. Előadás az I. Csongrádi Gulyajárás c. népdaléneklési versenyen.

2023. június 8. Kertész Róbert: A szolnoki ispánsági vár. Várak a Tisza mentén.

2023. november 16. Szalontai Csaba: Várak a Tisza mentén II. Egy sajátos védelmi rendszer, amit a természet épített ki: Szeged.

Sajtótájékoztató:

2023. április 18. Megtalálhatták a csongrádi Feketevárat. Az avar-kori földvár felfedezése: a Magyar Nemzeti Múzeum és a Tari László Múzeum közös kutatási projektje.

Könyvbemutató:

2023. október 5. Katkó Bagi Éva: kettős könyvbemutató. Ember a legendák mögött. Az aradi múzeum 1848-as ereklyegyűjteménye.

Rendezvények látogatóinak száma: 96 fő + 43 fő + 31 fő + 74 fő + 57 fő + 32 fő + 14 fő + 42+27 fő

Összesen: 416 fő

5. Múzeumpedagógiai foglalkozások

Az intézmény zárva tartása idején építési terület, múzeumpedagógiai foglalkozások tartására nem alkalmas.

Részvételünk a FONI Sportnapon külső kitelepüléssel: 110 fő

6. Leltárazott gyarapítás

Történeti tárgyak és dokumentumok: 71 darab tárgy, 10 tétel történeti adattár.

Néprajzi tárgyak: 311 darab tárgy, 252 db adattári fotó és dokumentum

Gyarapodási naplóba feljegyzett gyűjtés: 435 darab történeti és néprajzi tárgy.

Régészeti tárgyak: 61 db tárgy.

7. Műtárgyvédelem, gyűjteménygyarapítás

Tárgyévben Török Mária (halász eszközök), Donka Zoltán (malomipari, mezőgazdasági eszközök), Tóth Istvánné Szaszko Julianna (Komjáti műhelyben használt fényképezőgép), Bakainé Nagy Terézia (antik falióra), Kornfeld László (csizma), Nagygyörgyné Ilona (bababútor), Bicskei Lászlóné Hopp Irén (vasutas egyenruha), Kotymán László (díszsuba), Langer Mária (babagyűjtemény) Pintér László (Volentér János emlékiratai), Deák Ibolya (porcelánfejű babák), Feketéné Cseh Fruzsina (háziipari szőnyegminták és eszközök), Barna Gábor (Justin József halottaskönyve az 1800-as évekből) Kecskés Katalin („időkapszula” a Hegyi Antal utcából) Ott Tamás (digitalizált fotók az 1920-as évekből) ajándékai kerültek a gyűjteménybe.

Csongrád Város Önkormányzata támogatásával Borbás Imre műbútorasztalos neoszeccsziós bútoregyüttesének megvásárlása 300.000 Ft értékben.

8. Tudományos együttműködések

„Feketevár projekt”: Csongrád avar-kori földvárának feltárása. A Magyar Nemzeti Múzeum és a Tari László Múzeum közös kutatása.

„Csongrád múltja és értékei”: Néprajzi gyűjtőtábor az ELTE-BTK Néprajzi Intézet, SZTE-BTK Néprajzi és Kulturális Antropológiai Tanszék és a Tari László Múzeum együttműködésében.

9. Konferenciaszervezés

Július.29. Hungarikumok, néprajzi értékek az Alföldön. Csongrád, Magyar Néprajzi Társaság – Tari László Múzeum.

10. Online ismeretterjesztés

A Tari László Múzeum önálló Facebook oldala egy éve működik, jelenleg 1375 követővel rendelkezik, a követők száma fél év alatt megduplázódott.

Rendszeres közzétett kulturális tartalmak: „Hónap műtárgya”, csongrádi legendák, érdekességek, népszerűsítő kreatív videók, szórakoztató ismeretterjesztő posztok, a múzeum

média-megjelenéseinek közzététele (Délmagyar, Csongrád TV), aktuális gyakorlati információk.

A Népek Háza Babamúzeum népszerűsítő projektje: két baba vándorútja (Nesrin és Dirar).

Ismeretterjesztő kisfilmek készítése (TLM YouTube csatorna)

„A kilenc ártatlanok” – A Bach korszakban kivégzett csongrádi áldozatok történetét bemutató film, a történések 170. évfordulóján.

Hegyi Antal 100 – Száz éve született Csongrád harcos plébánosa.

Néprajzi gyűjtőtábor Csongrádon

Szent Rókus-templom, Csongrád. Történelem, hitélet és művészet. A 300 esztendő templom története

11. Kutatószolgálat

Góg János: Csongrádi népdalok / Bárkányi Ildikó, Fári Irén: Babamúzeumok az Alföldön / Lovas Erika: A „Gazdanevelés” c. csongrádi folyóirat feldolgozása / Cseh Fruzsina: A csongrádi háziipari szövetkezet szőnyegszövői / Forgó Edit: mirtuszkoszorúk és lakodalmi szokások / Megyesi Ákos: Ellésmonostor ásatási anyaga.

12. Pályázatok

A múzeum állandó kiállításának teljes cseréjét megcélzó “Magyar Génusz” pályázaton az intézmény a megigényelt teljes összeget - 93.575.977 forintot - elnyert. A múzeum állandó kiállítása június 27-ét követően elbontásra került, a munkálatok előreláthatóan 2023 teléig zajlanak.

Az NKA Múzeumok Kollégiuma pályázatán (p.a. 209111/183) benyújtott szakmai anyag egy ritka, 1800-as évek elején készült kettős női portré restaurálására forráshiány okán sikertelen volt.

13. Szakmai táborok

2023. 08. 10-14. Csányi Alapítvány „régészeti-történeti-néprajzi kutatónapok” egyhetes tábor nyolcadik osztályos tanulók részére.

2023. 08. 24-29. Magyar Néprajzi Társaság – ELTE-BTK Folklore Tanszék – SZTE-BTK Néprajzi és Kulturális Antropológiai Tanszék – Tari László Múzeum néprajzi kutatótábor Csongrádon néprajz szakos egyetemisták részvételével.

14. Külső szakmai megbízatások, egyéni munkabeszámolók

1. Dr. Gyöngyössy Orsolya (néprajzkutató, igazgatóhelyettes)

Egyetemi oktatói tevékenység: 2022/23 és 2023/2024 tanévben „Magyar és összehasonlító folklorisztika” alapkurszus tartása BA II. és BA III. nappali és levelező évfolyamok részére a

Szegedi Tudományegyetem Néprajzi és Kulturális Antropológiai Tanszékén, óraadó tanárként.

Doktori (PhD.) eljárások: 03. 23. Vukov Anikó Veronika PhD. szigorlata, bizottsági tag (SZTE-BTK) / 05. 12. Domokosné Hegedűs Szabina PhD szigorlata, bizottsági tag (SZTE-BTK) / 06. 29. Muntagné Tabajdi Zsuzsanna házi doktori védése (bizottsági tag, ELTE-BTK)

Szakértői vélemények és adatszolgáltatások: A Szent Vér kultusza Bátán / Szent Márton tisztelete Magyarországon. (A Szellemi Kulturális Örökség Nemzeti Jegyzékére történő felvétel elbírálásához); Csongrád múltja és értékei (Moholy-Nagy Művészeti Egyetem útikönyve).

Szakedolgozat bírálatok: Mendrei Anna: Telefonszentelés Oromparton

Folyóirat-cikk bírálatok: Halászélet a Körösön Szentes határában (Veritatis Imago). / Religious Services or the Care of Souls in the Reports on Clerics at the Moravian and Silesian Estates Belonging to the Prince of Liechtenstein from the Second Half of the Eighteenth Century (Historical Studies on Central Europe)

Könyvbemutatók: Május 18. Tóth Tímea Tamara könyvbemutatójának moderálása a Szabad-tér rendezvényen / szeptember 2. „Kubikosok nyomdokán” könyvbemutató moderálása / október 4. Katkó-Bagi Éva kettős könyvbemutatójának moderálása.

Tárgyévben megjelent tanulmányok: A társadalmi beilleszkedés stratégiái: csongrádi reformátusok a katolikus „tengerben”. In: Vukov Anikó Veronika szerk.: Öltések. Tanulmányok Bárkányi Ildikó köszöntésére. / Regényes – szövevényes – szélsőséges. Hegyi Antal plébános megítélésének változásai Csongrádon a 20-21. században. Ethnographia 2023.3. 576 – 587. / Borús napok, gyertyafényes hajnalok. Egy rendkívüli papi életút az eucharisztia jegyében. Makói Múzeumi Évkönyv 2023. 162-181.

Tanulmányok sajtó alatt: Szőke Szabolcs: Leltár c. kötete (előszó)

Konferencia előadások: 06.09. One in the Name of All. A Roman Catholic Parish Priest Against the Secular Law. SIEF Congress (Nemzetközi Folklórszövetség) 2023. Brno, Csehország / 07.29. Kubikosok a múltban – örökségük a jelenben. Hungarikumok, Néprajzi Értékek az Alföldön, Csongrád, Magyar Néprajzi Társaság – Tari László Múzeum / 12.11. Divatok, nevek és trendek. Az 1783. évi csongrádi lélekösszeírás tanulságai. I. Bálint Alajos Nemzetközi Konferencia, Móra Ferenc Múzeum, Szeged.

Ismeretterjesztő előadások: 2022. 02. 16. Öregsülők a régi nagycsaládban (ismétlés: 03. 30.) / 2023. 03. 13. László Gyula napok, Felgyő. Nagyszülők, nagycsaládok / 2023. 04. 06. Csongrád város kulturális értékei (Magyar Kereskedelmi és Iparkamara) / 2023. 05. 23. Városvezetéssel egybekötött településtörténeti előadás a Victor Hugo hajó utasainak. / Csongrád kulturális értékei: előadás a Budapesti Műszaki egyetem hallgatóinak /

Sajtómegjelenések, városmarketing: 2023. február 23. Szeged Egyetemi TV interjú: Farsang / Június 30. TV2 Célirány c. turisztikai műsor, felvétel.

2. Borsódi Martin (régész muzeológus)

Az új kiállítás szakmai előkészítése (szövegek, fotók, műtárgy kölcsönzések előkészítése). A hónap műtárgya videóinak elkészítése: január (mozaiklap), május (középkori textilplomba). A Feketevár projekthez kapcsolódóan szájhagyományban fennmaradt történetek gyűjtése, a

csongrádi levéltárban történő kutatómunka térképek, helytörténeti kéziratok dokumentumok után, a Nemzeti Levéltárban történő kutatás a Károlyi grófok idejéből származó tervrajzok és térképek után. Számos műtárgy szívességi alapon történő ingyenes restaurálása az új állandó kiállítás számára.

Szakmai együttműködések: „Feketevár-projekt”: Február 14-én folyamán a Szegedi Tudományegyetem Geoinformatikai, Természet- és Környezetföldrajzi Tanszékének munkatársaival talajradaros vizsgálatok végzése a csongrádi Belváros területén a Feketevár lokalizációja, valamint a Berzsenyi Dániel utcában késő szarmata sírok felderítése érdekében. / Február 22-én LiDAR felmérés végzése a Nemzeti Régészeti Intézet munkatársaival a Feketevár lokalizációja érdekében.

Lelőhely-feltérképezések: Az egykori Szántó nevű középkori faluhely szisztematikus lelőhely felderítése Lénárt Lajos és Szepesi Csaba múzeumbarát fémkeresősökkel. Az augusztus 22-én induló Berzsenyi Dániel utcai tervásatás előkészítő munkálatainak elvégzése.

Kiállításrendezés: László Gyula halálának 25. évfordulójára megemlékező, szeptember 20-án nyíló időszak kiállítás előkészítése.

Régészeti terepi tevékenységek:

- „Csongrád, Szegedi út 4581/1 hrsz-ú ingatlanon új lakatos műhelycsarnok épület építése”. 3 félnap
- „Kézilabda Munkacsarnok Kivitelezése Csongrádon”. Tavaly és idén összesen 63 munkaóra
- „Csongrád-Bokros I. kerület 0505/124 hrsz-ú ingatlan területén az „Aladdin” projekt keretében megvalósuló épületbővítés 2. ütemének kivitelezése”. 24 munkaóra
- „Csongrád, Telum Fémipari Kft. Szegedi út 1. hrsz. 4586/3 A és B energia ellátása”. 1 nap, 2 félnap
- “Csongrád-Szentes 132/22kV-os légvezeték és földkábel létesítése az alállomások között”. Zajlik jelenleg is, időtartama várhatóan 80 munkaóra.
- “Csongrád, Kurca Solar Kft. Kt. 0500/41 hrsz-ú ingatlanon létesítendő napelem park közcélú hálózatra csatlakoztatása, 22kV-os szabadvezeték szakasz, 22kV-os földkábel szakasz és 1db KVGY-KTW-K4 betonházas 22 kV-os kapcsolóállomás építése”. 1 nap
- „Csongrád, Csikai Judit külterület 9831/134 hrsz. energia ellátása Igény: 1x32 A 20/0,4 kV-os OTR állomás átépítés; 0,4kV-os légvezeték bontás és létesítés”. 3 félnap
- “Felgyő, Magyar János kült. 02014 hrsz. energia ellátása Igény 3x25 A”. 2 félnap

Próbafeltárások:

- „Új üzemépület építési engedély kérelme, 6640 Csongrád belterület, Hrsz.: 4587/2”. 340 m²
- „Csongrád, külterület 0219/29 helyrajzi szám alatti ingatlanra tervezett 995,84 m² hasznos alapterületű új terménytároló és meglévő terménytároló mellé tervezett 294,69 m² hasznos alapterületű előtároló építésére”. 162 m²
- “6640 Csongrád, Budai Nagy Antal u. 2447/1 helyrajzi számú ingatlanon raktárcsarnok épület építése”. Zajlik jelenleg is, felülete kb. 300 m²

Tervásatás:

- Csongrád-Berzsenyi utca 4. 2023.08.21.-2023.09.08.

Konferencia előadások: 2023.05.11. Borsódi Martin: A csongrádi honfoglaláskori vár helyének lokalizációja. Kari Tudományos Napok, Szeged / 2023.05. 25. Borsódi Martin – Sipos György – Diaa Sheishah – Filyó Dávid (SZTE): A csongrádi honfoglaláskori földvár lokalizációjának érdekében végzett talajradaros (GPR) vizsgálatok eredményei. I. Medievisztikai Vándorkonferencia, Szeged

Egyetemi oktatói tevékenység:

2023/24 őszi félévben „Tereptani gyakorlat” kurzus tartása MA I. és MA II. nappali évfolyamok részére a Szegedi Tudományegyetem Régészeti Tanszékén, doktoranduszként

Ismeretterjesztő előadások:

2023. szeptember 7-én a Hódmezővásárhelyi SzC Csongrádi Sággy Mihály Technikum, Szakképző Iskola és Kollégiumban a Zöld hét elnevezésű programsorozat keretében előadás a csongrádi várakról

Tanulmány sajtó alatt: Data on the Sarmatian Agriculture of the Great Hungarian Plain Eszter Istvánovits, Valéria Kulcsár, Martin Borsódi. The Sarmatians and the Others: Nomadic and Sedentary Cultures in Central and the Eastern Europe in the First Half of the 1st Millennium AD című, Temesváron megrendezett konferencia kötete.

Médiamegjelenések: Felgyőn sem feledik László Gyulát. (Délmagyar, 2023.09.21.)

3. Kékegyi Dorottya (néprajzkutató, régészeti asszisztens)

Etnográfusi feladatkör:

Az intézménybe kerülő néprajzi tárgyak gondozása, leltárba vétele, a gyűjtemény gyarapításának és megújításának, a gyűjteményi stratégia kialakítása. Csongrádi Kézművesházak „kosárfonó házának” szobabelsőjének megtervezése, kölcsönzés lebonyolítása. Bekapcsolódás a néprajzi raktár revíziójába, a szakági revízió kezelésének teljeskörű átvétele. A Csányi Alapítvány egyhetes régészeti- néprajzi-történeti kutatótáborának lebonyolítása.

Kupeczki Sándor kerámia-kiállításának teljes előkészítése: a kiállítás tematikájának, a termék berendezési tárgyainak tervezése. Kiállítás-forgatókönyv írása, a kölcsönzés előkészítése, a kiállításhoz kapcsolódó múzeumpedagógiai foglalkozások tervezése.

Régészeti szakfeladatok:

2023. 08. 21-25., 09-07-08. között Csongrád, Berzsenyi Dániel u 4. lelőhely ásatása (illusztrációs feladatok)

2023. 10. 10- től Budai Nagy Antal u. 2447/1 helyrajzi számú ingatlan területén lévő lelőhelyen régészeti szakasszisztensi feladatok.

Csongrád-Szentes között fektetett nagyfeszültségű villanyvezeték csongrádi járás területére eső nyomvonalán régészeti szakfelügyelet ellátása.

Egyéb szakfeladatok:

Körös Consorcium nemzetközi projektjei.

4. Kovács Sándor (történész)

Havi 20 órás munkaviszonyának keretei között: történeti tárgyak és adattári dokumentumok revíziójának megkezdése. Új és/vagy leltározatlan történeti anyagok kezelése: felmérés, anyag-meghatározás, azonosítás, feldolgozás és leltárba vétel. Raktárrendezés, anyagmozgatás. A Csányi Alapítvány egyhetes régészeti- néprajzi-történeti kutatótáborának lebonyolítása.

5. Tóth Tímea Tamara (múzeumi ügyintéző)

Ismeretterjesztő videók, hónap műtárgya videók felvétele, szerkesztése, megvágása. A Népek Háza Babamúzeum facebook oldalának kezelése. A múzeum történeti és néprajzi adattárának rendezésre előkészítése, tematizálása. Interjúk gépelése, rendszerezése. Műtárgylisták készítése, digitális formában rögzítése. Raktárrendezésben való részvétel.

6. Novák Attila (műszaki rajzoló, digitális tartalomkészítő)

Az épülő új állandó kiállításhoz kapcsolódó műszaki rajzok készítése, eszközök tervezése. Digitális tartalomgyártás, fotók, ismeretterjesztő és egyéb tematikus videók, hanganyagok készítése. Fotók digitalizálása, rendezése. Raktárrendezés, anyagmozgatás.

7. Farkas Andrea (takarító-teremőr)

A Béri Balogh Szolgáltatóházba költöztetett néprajzi és történeti tárgyi gyűjtemény 2023-ban Farkas Andrea jóvoltából tematikus rendezést nyert, a gyűjtemény revíziója eredményesen előrehaladt. A múzeum textilgyűjteménye tárgyévben teljes revízió alá került, tematikus rendszerezése megújult.

15. Karbantartás, felújítás

A Magyar Géniusz pályázatnak köszönhetően 2022-2023 évben a múzeum előtere és az állandó kiállítás öt helyisége teljes felújításon megy keresztül.

A modul raktárba vezető padlásfeljáró statikai megerősítése, az adattári raktár padlásán padlásfeljáró ajtó kialakítása, a cserepes raktár ajtajának javítása, a régészeti raktár ereszcatornájának rendbetétele megtörtént.

A Gyökér utca 1. tájházban padló és falazat festése, új függönyök beszerzése zajlott le.

A múzeum előterében Önkormányzati támogatással úgy mosdóhelyiségek kerültek kialakításra.

Műtárgyvédelmi megfontolásokból, a penészesedés megelőzésére a múzeum udvari raktárában (adattár) páratlanító- és levegőfertőtlenítő berendezés került beüzemelésre.

16. Médiamegjelenések

Erőt meríthet Csongrád az elmúlt száz évből (Délmagyarország, 12.08.)

100 éve (újra) város Csongrád (Csongrád TV, 12.08.)

Készül a Tari-múzeum új állandó kiállítása (Délmagyar 10.13)

Hazatért a Kelengyebútor (Csongrádi Hírek, 09.08)

Új ajándékkal gazdagodott a múzeum (Délmagyar, 08.23)

Szőnyegmintákat kapott a múzeum (Délmagyar, 08.15)
Csongrád jelenkori hagyományait kutatták (Csongrádi Hírek, 08.11)
Hungarikum konferencia Csongrádon (Csongrádi Hírek, 08.11)
Sínelemek építőanyagként való felhasználása Csongrádon is. (Délmagyar, 06.25.)
Csongrádon kutatnak a jövő néprajzosai (Délmagyar, 06. 19.)
Már nem csak kikötött...A Victor Hugo hajó Csongrádon (Csongrádi Hírek 06.16)
Megtalálták a csongrádi Feketevárat (Csongrádi Hírek 05. 19.)
Utaznak a múzeum kincsei (Délmagyar, 05. 18.)
Megtalálták a csongrádi földvárat (Délmagyar, 04.18.)
Izgalmas múltja van a csongrádi nomád tükörnek (Délmagyar, 04. 13.)
Torzított koponyák (Csongrádi Hírek, 03.24.)
Ezrek szíve Mária szeretetében: Mindszenty József a Tiszai Mária Napokon (Csongrádi Hírek, 03.24.)
Igenanyám – igenapám (Csongrádi Hírek, 03.24.)
Kisfilm készült a 170 éve hozott végzetes ítéletek történetéről (Csongrádi Hírek, 03.24.)
Kilenc ártatlan ember históriája (Délmagyar, 03. 17.)
Érték a nagyszülő (Délmagyar, 02. 15.)
Megújulás előtt a csongrádi múzeum (Délmagyar, 01.11)

17. Díjak

Január 20-án a múzeum javaslata nyomán, a Magyar Kultúra Napján dr. Bánszegi Katalin Közművelődési Díjban részesült.

Csongrád, 2023. október 13.

Dr. Gyöngyössy Orsolya
igazgatóhelyettes

Illés Péter
igazgató